

## 63. Haya Sırf Hayır ve Hayra Vesiledir

Haya, sırf hayır ve hayra vesiledir. Buna karşılık hayasızlık ve çirkin söz de şer ve şerre götürücüdür. Allah Resulü (sav), “Haya ile sükût iman ağacının iki dalı, çirkin söz ile beyan da münafıklığın iki budağıdır.” buyurarak bu gerçeği ifade etmiştir. Resulullah (sav), bir gün ashaba, “Allah’tan gerektiği gibi haya ediniz.” demişti. Onlar, “Ya Resulallah, Allah’a hamd olsun, haya ediyoruz.” cevabını vermeleri üzerine, “Gerçek haya o değildir. Fakat gerçek anlamda Hakk’tan haya eden, başını, baştaki duyu organlarını ve başın içindeki haram olan şeyler, düşüncelerini korusun; karnını ve karnının ihtiva ettiğini, yeme ve içmesini kontrol etsin; haram yemekten ve zinadan sakınmak, ölümü, dünyanın fani olduğunu düşünmektir. Musibetleri hatırlasın. Ahireti isteyen, dünya hayatının süsünü terk etsin. Böyle yapanlar, Allah’tan hakkıyla haya etmiş olurlar.” buyurmuştur.

Buna göre kişi, dinleyip görüp öğrendiğinden, yiye içtiğine kadar her şeyin Allah’ın rızasına uygun olmasına dikkat etmelidir; gerçek haya budur. Zira başın taşıdıklarından ağız, göz, kulak, dil gibi maddi ve zahiri; hafıza, hayal, tefekkür gibi ruhî ve görünmez duyu ve özellikler kastedilmektedir. Yine hadiste geçen batının ihtiva ettiklerinden maksat da mide, cinsel organ, kalp, el ve ayaklar gibi batın ve batına bağlı her şeydir. Bu uzuvların ilgili olduğu bütün fiiller buraya dahildir. Şu hâlde insan, bütün organlarını helâlde kullanmadıkça hakiki hayaya eremez.

Hayanın ikinci kısmı olarak ifade ettiği “insanlardan utanmayı” da şöyle tanımlar: “Kişinin insanlardan utanması ise, insanlara ezâ ve açıktan açığa kötülük etmemesidir.” Nitekim Rasûlullah (sas): “Allah’tan sakınan, insanlardan da sakınır.” buyurmuştur. O, insanlarla beraberken konuşmasına, hitap etmesine dikkat eder; argo, küfürlü sözler konuşmaz. Biri şaka yapacağım diye karşısındaki insanı alaya almaz, onunla dalga geçmez; fıkra, hikâye anlatacağım deyip yalana, mübalağaya girmez. Bunların hepsi hayasızlık kapsamında olur; bizi de kıyamette mesul tutar.

Kişinin kendi nefsinden utanması, haya etmesi

ise, iffetli olması ve yalnızlığında da günahlardan sakınmasıdır. Hayanın bu kısmı, nefsin erdemlerinden ve ahlâkın güzelliğinden ileri gelmektedir. O hâlde insanın hayası bu üç yönden tam olursa, onun hayır nedenleri de tam ve kötülük nedenleri kendinden uzaklaşmış olur.

### Hayasızlığın İbretlik Sonu Hz. Lut (a.s) Kavminin Sodom ve Gomere Şehirlerinin Helak Edilişi

Hız. Lût (a.s.), Arap Yarımadası’nı puta tapıcılıktan alıkoymak, ortaksız ve tek bir Allah’ı tanıtmaya çağırarak ve bu mukaddes yolda büyük başarılar kazanan Hız. İbrahim’in amcasının oğludur. Ömrü ve peygamberliği, bugün Ürdün devletinin sınırları içinde bulunan Lût Gölü çevresinde geçmiştir. Günümüzde tuzlu suların doldurduğu, orta büyüklükte olan su sahası, eskiden toprakları oldukça verimli bir vadi idi ve o günün önemli şehirlerini sinesinde barındırıyordu. Bu şehirlerin ikisinin adını bugün de biliyor ve yapılan ilmî kazılar sonunda izlerine rastlıyoruz. Şehirler, Şezum (Sodom) ve Omere (Gomere) şehirleridir. Hız. Lût (a.s.) Şezum şehrinde oturuyordu. Hız. Âdem’in oğlu Kâbil’e, yeryüzünün ilk cinayetini üstelik öz kardeşinin canına kıydırmak suretiyle işleyen şehvet hırsı, Hız. Lût’un kavmini büsbütün başka ve yüz kızartıcı bir ahlak düşkünlüğüne sürüklemiştir.

O güne kadar, daha dünya üzerinde böyle hayasızca, utanmadan bu günah işlenmemişti ve ilk defa bu kavimde ortaya çıkmıştı bu hayasızlık. Bu kavim, erkek erkeğe cinsî münasebeti (livata) vazgeçilmez, sapıkça bir huy hâline getirmişlerdi. Hız. Lût’un, dosdoğru yolu temsil eden bir Allah Resûlü sıfatıyla durmak ve yorulmak bilmez bir gayret göstererek yaptığı bütün ikazlar ve verdiği bütün acı-tatlı öğütler, bu ahlak düşkünlüklerine zerrece tesir etmiyordu. Nihayet, her şeyi daha başından bilen Allah’ın kesin ve değişmez hükmünün günü geldi. Hız. Lût’un sapık kavmi, Allah’ın başlarına vereceği karşı durulmaz bir felaketle toptan mahvolacak ve yokluğun karanlıklarına gömülecekti. Allah (c.c.), bu kesin

kararını bildirmek ve kendisine inanmış birkaç yakını ile birlikte son günlerini yaşayan günahkâr şehirden ayrılmasını söylemek üzere, Hz. Lût'a günün birinde üç tane melek göndermişti. Melekler, genç ve yakışıklı erkek kılıfına girerek yeryüzüne inmişlerdi.

Şezum (Sodom) şehrine vardıklarında doğruca Hz. Lût'un evine yöneldiler. Şehvet sapıkları, şehre üç tane genç ve yakışıklı delikanlının geldiğini duyunca, bir anda yollara dökülerek gelenleri görmek istediler. Meleklerin geçtiği yolun iki yanı ahlaksızlıklarla çevrelenmişti.

Tap taze erkek kılıfına girmiş meleklere bakarken hepsi, şehvet kudurganlıkları içinde kıvranıyordu. Azgın kalabalığın arasında yollarına devam eden melekler, Peygamber Lût'un evine vardılar. Kudurmuş ahlaksızların hiçbirisi, ele geçirip azgın şehvetlerini bir anlığına tatmin edebilmek için arkalarından kıvrandıkları gençlerin, şehirlerini ve çevrelerini toptan yok etmeyi kararlaştıran Allah'ın emriyle gelmiş melekler olduğunu bilmiyor ve düşünmüyordu.

Melekler Lût'un evine varınca önce kim olduklarını söylemediler. Arkalarına takılan kalabalık, evin kapısına dayanmıştı. Anlaşılmaz sözlerle bağrışıyorlar ve Hz. Lût'un evine aldığı genç delikanlıları ellerine vermesini istiyorlardı. Hz. Lût (a.s.) gelen misafirlerinden utanıyor ve kapıda bağrışan kalabalığın azgın hırslarından endişe ediyordu.

Bir ara evinin kapısına çıktı; kudurmuş kalabalığa döndü:

“Ey azgınlr, soysuzlar! Gelenler, benim olduğu kadar sizler için de aziz misafirlerdir; yani hepimizin misafirleridir. Bu kadar da mı insanlığınızı unuttunuz? Bir parça olsun kendinize geliniz!” diye söze başladı.

Kalabalıktan homurtulu gülüşmelerin geldiğini duyunca,

“Size iki tane genç ve güzel kızımı vereyim. Gözlerinizi bürüyen şehvetinizi onlarla tatmin edin de beni misafirlerim karşısında rezil etmekten vazgeçerek buradan uzaklaşın.” diye teklifte bulundu.

Fakat kendinden geçmiş kalabalık hiçbir söz

dinlememekte ve hiçbir teklife yanaşmamak-taydı. Evin kapılarını arka arkaya zorluyor ve içerideki gençleri istiyorlardı.

Ağlamaklı bir çehre ile içeriye dönen Hz. Lût'a, kapıdakilerin ısrarla istediği genç misafirler; melek olduklarını, Allah'ın emri üzerine geldiklerini bildirdiler ve dediler ki:

“Allah'ın emri artık kesindir. Yıllardan beri söz dinletemediğin bu beyinsiz halkın artık sonu gelmiştir. Birkaç saat sonra topuna gökten ateş ve ölüm yağacak, şehirleriyle birlikte yokluğa kavuşacaklardır. Onların başlarına gelmek üzere olan bu felaket, ısrarla Allah'ın emirlerine karşı gelenlere ve peygamberlerin verdiği öğütlere arka dönen sapıklara, bütün devirler boyunca ibret olacaktır. Allah'ın sana emri böyledir: Gece olunca sana inananları ve yakınlarını alacak, ölüm kokan şu lanetli şehirden habersizce uzaklaşacak ve şu sapık halkı lanetli akıbetleriyle baş başa bırakacaksın. Sana bunları söylemeye geldik.”

Allah'ın emri üzere Hz. Lût (a.s.) ile inanmış yakınları, meleklerin dediklerine uyarak Sodom ve Gomorra'yı o gece yarısı, kimseye sezdirmeden terk ettiler. Sabahın ilk ışıklarıyla lanetli şehirlere ve sapık halkına gökyüzünden, görülmemiş bir Allah gazabı yağmaya başlamıştı. Ahlaksız soysuzlar, neye uğradıklarını anlayamadılar. Allah'ın (c.c.) sabrını iyice kötüye kullanarak günden güne daha da azgınlara, yakıcı kü-kürt alevleriyle taşlar yağıyordu. Birkaç saniyelik afet ve ölüm saçan bir yağmur sonunda, halkın tamamı ile bütün şehirler; ilerideki insanlığın gözleri önüne bir ibret dersinin örneği olmak üzere harabeye çevrilmiş ve yerle bir edilmişti.

Hayasızlığın sonucu olarak Allah (c.c.), bir kavmi tamamen helak etti. Bizler de manevi dünyamızı helak etmeyelim.